

Predikan på 11:e sönd. e. Tref., 100815, G:la Hjemseryd, årg 2

Am 5:21-24; Rom 7:14-25; Matt 21:28-31

Visst blir vi rätt irriterade när någon säger ett men gör ett annat? Politikern som säger ett, men bryter sitt vallöfte efter valet när verkligheten tränger sig på. Ordföranden i fotbollsklubben som talar ungdomssatsningar, men egentligen nallar pengar ur föreningens kassa. Den vanliga Svenssonsvensken, som tycker sig vara lika hederlig som alla andra, men som egentligen tycker det är okej att bryta lagar och regler så länge ingen kommer på en, för det gör ju alla andra. Fröknarna som tvingar de bråkande barnen att säga förlåt när de egentligen inte alls menar det. Föräldrarna som lovar ett, för att få sina barn lugna, men egentligen inte har den minsta avsikt att hålla det, eftersom de tycker det är orimligt. Visst irriterar vi oss på *sådana* människor? Och visst är det så lätt att upptäcka det här, hos alla... utom hos mig själv förstås, eller...? Att säga ett men göra ett annat, det är ett tema som går igen i våra tre läsningar idag: Ära Gud med munnen men egentligen inte mena det för fem öre, som hos profeten Amos. Kalla sig kristen men egentligen synda friskt på alla sätt och vis, som för Paulus. Säga ja och nej, men egentligen mena precis tvärt om, som i Jesu liknelse. Att säga ett och göra och mena något annat. Det tycks vara ett mänskligt sjukdomssymptom. Eftersom Jesus vill läkedom, upprättelse och liv, så är det här nåt som han verkligen vill ta itu med, och hjälpa oss med. Det är inte bara i dagens liknelse han tar upp det här, utan t.ex. också i liknelsen om de förlorade sönerna. Det är nämligen viktigt att få tro och liv att gå ihop. Att låta det vi säger med munnen faktiskt får avspegla vår inre hållning och visa sig i våra handlingar. Då kan vår tro verkligen bli till den välsignelse den är tänkt att vara. Men det här är så svårt. Det är både Amos, Paulus och Jesus medvetna om, och de är därför de, genom Guds Ande, får hjälpa oss idag. För att få hjälp ska vi nu titta närmare på sönerna i Jesu liknelse i evangeliet. Och tittar vi noga märker vi att de faktiskt är tre stycken!

I. Sonen som sa "nej", men gick i alla fall

Ibland förundras människor över hur de som sett så mycket ondska och elände i sitt liv *ändå* kan tro på en god och kärleksfull Gud. Vi fascineras av dem som, genom en riktigt krasch i livet, får se undret ske - undret att Gud blir en konkret verklighet i just deras liv. I vår vardag och här i våra olika församlingar hittar vi ofta de erfarenheterna. Bibeln är också full av människor med dessa erfarenheter: Sackaios, Maria från Magdala, kvinnan med blödningar, kvinnan vid Sykars brunn, den kanaaneiska kvinnan

Jesus möter i nära Tyros. Sonen som säger nej, men går i alla fall, sätter fokus på alla människor som känner sig osäkra på sin tro. Bröder och systrar som inte riktigt vet hur man ska tro "rätt" för att platsa och som därför inte vågar säga "ja," därför att de är rädda för att deras längtan inte räcker. T.ex. mannen, som när Jesus frågar om hans tro, utbrister: *Jag tror. Hjälp min otro.* Den förste sonen i liknelsen sätter fokus på alla människor som blivit så identifierade med sin uselhet, att de bara kan få fram en längtan efter tro. Men det är en längtan, efter något nytt och befriande i livet, som är stark, och som vi kan upptäcka, bara vi, i Jesu namn, anstränger oss och ser bortom den hårda ytan. Därför är det, ironiskt nog, ofta i den synliga bortvändheten från Gud, som du kan få syn på Gud lättare. Bortvändhet är inget vi ska sträva efter, men den längtan som finns där, *den* ska vi sträva efter, ständigt. Varför går trots allt sonen som säger nej? Jo, precis som den förlorade sonen, går den som säger nej, eftersom denne verkligen kan se hur mycket bättre det är att ta svårigheterna vid hornen, arbeta med dem och överlämna dem i Guds händer, för det kan liksom ändå inte bli sämre och svårare än det redan är. Men vi andra vill inte ta i det. I vårt väl ombonade hem, i vår egen mysiga församling, där vi har det så trevligt, tycker vi oss ha råd med likgiltighet, för då slipper vi ta tag i det obekväma i vingården, det svåra i mitt eget liv, slentrianen i min församling. Vi skjuter, så att säga, upp vår promenad till vingården till ett senare tillfälle. Men det har aldrig varit någon bra taktik. Det är precis som med sorgen vi tvingas bearbeta när någon närstående gått bort. Tar vi inte tag i den kommer den slå tillbaka, plötsligt, när du minst anar det. Vår skuld drabbar oss, vår församling dör ut i brist på livet i förlåtelsen och försoningen, som strömmar mot oss när rättfärdigheten från Jesus tillåts strömma. Sonen som sa nej, men ändå gick, påminner oss om att trots vår osäkerhet ta tag i saker *nu*, inte sedan, för då blir du sjuk, för då blir församlingen, som vi är en del av, sjuk. En sjukdom som leder till död, både på våra liv och på vår församling, som då inte blir en plats för försoning och upprättelse, utan platsen för ett spektakel, som Herren inte vill se. Det leder oss in på den andra sonen i liknelsen.

II. Sonen som sa "ja", men inte gick

I 1 Kor 10:12 skriver aposteln Paulus: *Därför skall den som tror sig stå stadigt se till att han inte faller.* Den påminnelsen måste vi ständigt ha aktuell i vår tro. Inte som ett hot eller krav, utan som ett kärleksbudskap. *Jesus* vill inte skiljas ifrån oss. Han vill inte se oss falla. Men det är inte lätt som kristen att undvika att falla, för det

finns så många gropar att falla ner i, och de är svåra att ta sig upp ur. Suget efter pengar, karriär, upplevelser, ägodelar m.m. är så stort, i allas våra liv, att det varje dag hotar att sätta fälleben för oss, att det blir detta vi strävar efter, istället för den sanna meningen. Vi klarar alla den kampen olika bra, men alla har vi svårt med den. Syndabekännelsens ord ”jag har inte älskat dig över allting,” är därför egentligen *inte* en nödvändig bekräftelse för att det skulle sår Gud. Det är en nödvändig bekräftelse eftersom det, att inte älska Gud över allting, skadar *oss själva*, så in i vassen hårt. Vi hör hur Paulus kämpar med sig själv. Han som mött Jesus i egen hög person på vägen till Damaskus, och omvänt sig med buller och brak! Han kämpar för sitt liv för att inte falla, för att ha Gud på första plats i livet. Vi kämpar med oss själva varje dag. Vi som är kristna, som söker och längtar. Vi, som övar oss i att förstå det som är rätt. Vi, som läser vår Bibel. Vi, som firar vår gudstjänst. Vi, som söker att förstå evangeliet. *Ändå* handlar vi oftare än vi vill, tvärtom. *Ändå* är det oftare än vi vill så svårt att låta Gud ha plats nummer 1 i livet. Tro och liv lever i skilda världar och får så svårt att förenas också i oss. Inte så sällan kan vi möta människor som säger: ”Om det bara vore lite roligare i kyrkan så skulle jag gå dit. Men nu *ger* det *mig* ingenting.” Det här är inga onda människor. De är döpta och konfirmerade. Många av dem är inte alls fientligt inställda till kyrkan och dess evangelium. Men de går inte hit, för det *ger dem* ingenting. Oftare än vi vill, kämpar vi själva med sådana tankar. Vi har sagt ”ja”, för det verkar vara det smartaste, men frestas till att inte gå, för vi sätter våra egna behov främst, före Gud och före medmänniskan. Men tänk om det inte är primärt för att *få* något som vi behöver komma till gudstjänsten? Tänk om det är för att *ge*? Tänk om det är så att din närvaro i gudstjänsten *ger* något till någon annan! Tänk om din blotta närvaro visar på evangeliet om Jesus för någon annan! Att inte se det, att förringa sin egen närvaro, att sätta sig själv som enbart en mottagare i det kristna livet, *det* är också en fallgrop. Att låta tro och liv bli ett handlar ju faktiskt inte alltid om att *jag* ska få något ut av det. Det kan inte vara primärt för att tjäna något, som vi är kristna. Det måste vara för att se meningen i en värld och i ett mänskligt liv, som är så fyllt av kamp, mycket oftare än vi skulle vilja. Det måste vara för att se att den meningen kanske oftare än vi tror ligger i att tjäna någon annan än sig själv. Jesus säger på flera ställen i evangelierna: *Den som försöker bevara sitt liv skall mista det, men den som mister det skall rädda det.* Det kristna livet handlar allt som oftast om att det är genom att ge som vi får. Vi sänds till

vingården, till kyrkan mitt i världen, för att låta vår kristna tro levas ut i tjänande. Eftersom kampen är så svår handlar det, precis som för Paulus, om tillit. Tillit vi behöver för att våga släppa taget om vår egen stolthet. Det handlar om att som kristen våga se *Jesus* i ögonen, istället för att hela tiden titta sig *själv* i spegeln. Därför ska vi till sist närma oss den tredje sonen i evangeliet. Den Son som berättar själva liknelsen, Faderns egen Son, Jesus själv. Alltså:

III. Sonen som både sa ja och gick

Jesus ser vår kamp. Han ser hur omöjligt det kan vara att släppa stoltheten, erkänna kampen i våra liv, göra upp med likgiltigheten och våga både ge och ta emot förlåtelse. Det är därför han säger ”ja” till sin Fader, där i bönekampen i Getsemane, reser sig upp och går korsets väg ända till slutet och vidare in i uppståndelsens glädje. När vi i tro får ögonkontakt med Jesus, han som går den vandringen, då upptäcker vi hur de ständiga bristerna och snedstegen i våra liv inte kan läkas och utplånas med annat än förlåtelsen, kraften och kärleken hos en Jesus som tillåts bo *i* mig. Jesus lever *i* mig. Hans liv blir mitt liv. Dop och nattvard påminner ständigt om det. Jesus lever *i* mig. Det handlar *inte* i första hand om att kunna allt om kristen tro och om Gud. Det *handlar* om att inte tappa ögonkontakten med honom, som vill mig väl. Ögonkontakten, samtalet i bönen, sittandet vid Herrens egna fötter i undervisningen, den konkreta gemenskapen i nattvarden. Detta ger mig en relation till någon som är levande, inte en död kunskap, inte en död slentrian, inte en död likgiltighet, inte en passiv gudstjänstaskådare, som längtar mer efter underhållning än efter Guds ord. När Jesus bor *i* oss kan han förvandla oss till Gudslighet. Den förvandlingen måste ständigt pågå i våra liv, eftersom vi så ofta säger ”ja”, men sedan inte fullföljer det. Därför skriver Paulus, efter det att han beskrivit sin och alla kristnas kamp med sig själva, som avslutning, på dagens epistelläsning: *Men jag tackar Gud, genom Jesus Kristus, vår Herre!* Däri ligger hemligheten. När vi erkänner vår ständiga kamp, då kan vi också se vem vi ska tacka. Och det är när vi kommer med vårt uppriktiga ”tack” i tro, som vi kan se hur Jesus lever *i* mig och hjälper mig med att göra som han: Säga ja och faktiskt gå! Låt oss be: Herre Jesus Kristus! Möt mig nu som den jag är. Håll mitt hjärta nära dig. Gör mig till den jag skall bli och lev *i* mig. Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande. Såsom det var av begynnelsen, nu är och skall vara, från evighet till evighet. Amen.